

Anne's AANRADERS

Het leven van Anne Brylla, van kwekerij Rein en Mark Bulk, bestaat uit planten. Ze geniet van haar werk op deze traditionele, Boskoopse kwekerij en deelt haar enorme plantenkennis graag met de lezers van Groei & Bloei. Anne aan het woord over drie bladplanten. "Met bladplanten kun je levende schilderijen maken."

Tekst Hester van Gent Beeld Mark Bulk, e.a.

Aralia elata 'Silver Umbrella'

"Aralia elata, de gewone duivelswandelstok, kende ik al, maar de cultivar 'Silver Umbrella' zag ik voor het eerst op de kwekerij.

Hij stond voor een gele kornoelje (*Cornus mas*) en tegen die achtergrond sprong hij er echt uit. 'Silver Umbrella' heeft enorm groot, tot wel een meter lange, samengestelde, witbonte bladeren. Door dat fijne en bonte heeft deze *Aralia* een hele elegante uitstraling, wat nog wordt versterkt doordat hij in verschillende etages is opgebouwd. De aparte Nederlandse naam, duivelswandelstok, verwijst naar de stekels op de stam. En misschien heet hij ook wel zo omdat hij door de tuin wandelt als je niet uitkijkt. Maar daarover straks meer.

'Silver Umbrella' wordt 2 tot 4 meter hoog en bloeit tussen juni en september. De bloemsteeltjes zijn roze, met daarop kogeltjes van kleine, roze bloemknopjes, die later wit worden. Ze zijn een beetje gipskruid-achtig. Die combinatie van roze, wit en groen is echt prachtig. 'Silver Umbrella' is geënt op een onderstam van de gewone *Aralia elata*. Die heeft de eigenschap dat hij veel wortelopslag geeft. Inderdaad, een stok die 'wandelt'. Om te voorkomen dat de onderstam het overneemt ten koste van de cultivar, is het belangrijk dat je de opslag consequent weghaalt. Naarmate de plant ouder wordt, geeft hij steeds minder opslag en op een gegeven moment helemaal niet meer.

'Silver Umbrella' doet het zowel in de zon als in de schaduw, maar mag niet te nat staan. Vorige zomer zijn op de kwekerij twee moederplanten weggevallen toen de drainage kapot was.

Aralia is geschikt als solitair, want hij spreekt voor zichzelf. Geef hem dus voldoende ruimte. In principe hoeft je niet te snoeien. Op de kwekerij knippen we er regelmatig enthout van en daardoor blijven de bomen klein, dus als het nodig is kan het wel. Je kunt een onderbeplanting met lage vaste planten of grassen maken, bijvoorbeeld met het prachtige grasje *Hakonechloa macra* - let wel op dat je alle opslag ertussen weghaalt! Of maak het nog bonter door er wat bonts onder te zetten. Tegen een donkere achtergrond, bijvoorbeeld een taxushaag, of in combinatie met een donkerbladige vaste plant als *Cimicifuga simplex* 'Brunette', krijg je een mooi contrast. *Aralia elata* heeft nog andere bonte cultivars, waaronder de geelbonte 'Aureovariegata', maar wat mij betreft halen die het niet bij 'Silver Umbrella'.

Tetrapanax papyrifer

"De rijstpapierplant (*Tetrapanax papyrifer*) is gewoon dé bladplant! Op de kwekerij staan meerdere volwassen exemplaren en die zijn niet te missen: ze hebben een bijzondere en exotische uitstraling.

De eerste *Tetrapanax papyrifer* die ik zag, was klein en stond in een pot op de kwekerij. Ik plantte hem met nog wat andere heesters in de border bij onze entree. Al snel groeide hij uit tot een redelijk grote plant. Ik wist niet wat ik zag. Eén blad kan wel 1 meter groot worden! En toch is de plant niet lomp. Het blad is diep ingesneden, stevig en goed bestand tegen wind. Er zitten kleine haartjes op. Als het jonge blad uitloopt, zijn het net een soort knuffels. Waterdruppels die op het blad vallen, lijken wel pareltjes. Naarmate het blad ouder wordt, wordt de beharing minder, alleen aan de onderkant blijft dan een bruin viltlaagje zitten. De haartjes op het blad kunnen de luchtwegen irriteren, maar daar heb je alleen last van als je er intensief mee werkt, bijvoorbeeld op een kwekerij.

***Tetrapanax* groeit redelijk snel tot een hoogte van 2 tot 3 meter. Op een beschutte, zonnige plek heb ik exemplaren van meer dan 4 meter gezien.** Eigenlijk is het een hele makkelijke plant, die bijna alle omstandigheden aankan: van vochtig tot droog en van schaduw tot zonnig. Zorg alleen wel voor voldoende voedselrijke grond, want met al dat blad heeft hij daar veel behoefte aan.

Als je de wortels verstoort, groeien daar nieuwe uitlopers. Je krijgt dan een bosje. Bij genoeg ruimte is dat geen probleem, zelfs leuk. Zo niet, dan kun je de grond rondom de plant het beste direct na het planten bewerken en daarna niet meer. Zo voorkom je dat je later uitlopers moet afsteken.

Haal je de onderste bladeren steeds weg, dan krijg je een plant met een stam - die is trouwens erg mooi - maar je kunt de lage bladeren ook laten zitten.

In een milde nazomer bloeit *Tetrapanax* in september en oktober met heel veel kleine, crème-witte bloemetjes. Is het koud, dan gaan de bloemknoppen niet meer open. De plant komt oorspronkelijk uit China en Japan, waar het groeiseizoen langer is. Bij heel strenge vorst vriest de plant tot de grond af, maar hij komt altijd weer terug, vaak met meerdere stammen.

Ik vind *Tetrapanax* heel mooi in combinatie met een *Hydrangea*, bijvoorbeeld *H. involucrata* 'Tokado-yama' met bijzondere licht oudroze gevulde bloemen. Ze kunnen prima in de schaduw van *Tetrapanax* staan en steken subtiel af tegen het grote blad. Of kies schaduwminnende vaste planten als de luchtige *Thalictrum delavayi*, witbonte grassen of *Kirengeshoma palmata*, met mooi blad en maankleurig gele bloemen." ►

Linksboven De bloemen verschijnen in mei.

Linksonder *Aralia elata* 'Silver Umbrella' heeft iets elegants.

Rechtsboven Een volwassen exemplaar op de kwekerij.

Rechtsmidden De stam is een plaatje.

Rechtsonder *Tetrapanax* bloeit alleen in een warme nazomer.

Sassafras albidum

"De bladeren van *Sassafras* zijn bijzonder verrassend vanwege de verschillende vormen aan één plant: ovaal, met één zijlob en drielobbig. Ik kan er altijd gefascineerd naar kijken. Ze worden tot 10 centimeter lang en krijgen waanzinnig mooie herfstkleuren met schakeringen van groen, geel en oranje tot rood, donkerrood en dieppaars. In het najaar heb je daardoor een echt wauw-effect.

Sassafras is tweehuizig; er zijn planten met mannelijke bloemen en planten met vrouwelijke bloemen. Hij bloeit vroeg in het jaar op het kale hout met kleine, lichtgele bloemetjes. Daarna kunnen er zwarte besjes verschijnen, maar omdat wij alleen mannelijke planten hebben, heb ik die bij ons nog nooit gezien. De besjes zijn overigens heel decoratief met rode steeltjes en kelkjes.

***Sassafras albidum* is een redelijk kleine boom. Hij wordt hier 5 tot 10 meter hoog, maar dat duurt wel een tijdje; het is een langzame groeier. Van de takken wordt gezegd dat ze bij veel wind de neiging hebben om te breken. Bij ons is dat nog nooit gebeurd, maar de bomen zijn nog jong.** *Sassafras* is lid van de laurierfamilie (Lauraceae). Als je een krasje in de stam maakt, komt er een subtiel aroma vrij. Leuke familieleden zijn *Lindera obtusiloba* en *Neolitsea sericea*, allebei met eveneens bijzonder blad.

Op de kwekerij hebben we een exemplaar van *Sassafras* in de volle zon staan en één in de volle schaduw en die doen het allebei prima. De plant houdt van niet te kalkrijke, humeuze grond. Verder is hij redelijk makkelijk, al slaan jonge planten soms lastig aan. Geef ze in het begin dus wat extra zorg en let vooral op of ze niet te nat of te droog staan.

***Sassafras* heeft een vrij lage vertakking, soms kan hij bijna voor een heester doorgaan. Eventueel kun je hem een beetje opsnoeien. Als je een hoek met bladplanten in je tuin wilt maken, vormt *Sassafras* daarvan een leuk onderdeel.** Wij hebben hem gecombineerd met *Choisya 'Aztec Pearl'*, met diep ingesneden blad. Een *Acer palmatum* combineert ook goed. Maar hij is ook leuk als solitair. *Sassafras* komt van origine uit Noord-Amerika en is daar tamelijk gewoon. Iemand heeft me eens verteld dat het hout heel geschikt is als brandhout; omdat het zo hard is en lang en goed brandt. Maar bij ons zou het wel heel raar zijn als je deze bijzondere boom zou opstoken!" *

Tekst Hester van Gent Beeld Mark Bulk e.a.

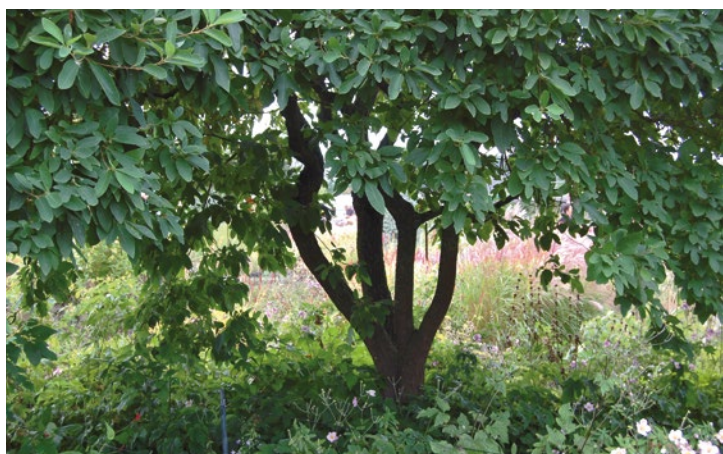
Rechtsboven *Sassafras* bloeit op het kale hout.

Rechts De herfstkleur is schitterend.

Onder De boom heeft een lage vertakking

Foto: Imageselect

DE KWEKERIJ

Boomkwekerij Rein en Mark Bulk in Boskoop. (www.bulk-boskoop.nl) kweekt planten voor de groothandel, maar particuliere tuiniers zijn ook welkom. Informeer voor je bezoek wel even of de plant van je keuze ook beschikbaar is. Zie voor meer verkoopadressen www.plantago.nl.